

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСТВО

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство цели прецизиране и допълване на процедурите по отношение на промяната на гражданството.

На първо място, със законопроекта е предвидено допълване на условията за придобиване на българско гражданство от лица с български произход, както и от лица с родител, придобил българско гражданство, като владенето на български език се въвежда като задължително условие. Съгласно разпоредбата на чл. 36, ал. 1 от Конституцията на Република България изучаването и ползването на български език е право и задължение на българските граждани. Съгласно чл. 3 от Конституцията на Република България официалният език е българският. Липсата на познание на езика от страна на лицата, придобили българско гражданство по натурализация, би създавало сериозни и трудно преодолими пречки за тяхното интегриране в българското общество.

С оглед на гореизложеното и с оглед на обстоятелството, че за голяма част от останалите процедури за придобиване на българско гражданство владенето на български език е задължително, това основание следва да бъде предвидено и за лицата, кандидатстващи за придобиване на българско гражданство на основание български произход, които са най-многобройната група от всички кандидати, както и за лицата, чиито родител е придобил българско гражданство или е починал като български гражданин.

Предвидено е, това изискване да не се прилага спрямо лицата, които придобиват българско гражданство на основание осиновяване от страна на български гражданин при условията на пълно осиновяване. Поставянето на изискването за владене на български език от осиновеното лице би създавало непреодолима пречка за финализиране на процедурата по осиновяване.

На следващо място, със законопроекта е предвидено създаването на разпоредба относно невъзможността за освобождаване от българско гражданство от лицата, срещу които има образувано наказателно производство от компетентен орган, както и от лицата, които имат непогасени финансови задължения към българската държава или към българско физическо или юридическо лице, установени с влязъл в сила акт на компетентен орган. Посочената разпоредба има за цел да предотврати случаите на недобросъвестност при реализиране на отговорността при наличието на задължения към българската държава или физически и юридически лица от страна на кандидата за освобождаване от българско гражданство. Настоящата възможност за освобождаване от българско гражданство от лица, имащи задължения, установени по съответния ред, затруднява реализирането на тяхната отговорност към засегнатите лица. Направеното с настоящия законопроект предложение има защитен характер по отношение на фиска и спрямо ощетените лица. Целта на предлаганата разпоредба е да не се използва процедурата за освобождаване от българско

гражданство като инструмент за избягване от наказателна отговорност, както и на събирането на дължими към държавата и физически и юридически лица задължения.

Съществен момент е създаването на разпоредба, която предвижда възможност за отмяна на натурализацията в случаите на системно и умишлено уронване на престижа на Република България, на българските институции и национални интереси чрез реч на омраза или при извършване на действие от омраза срещу българската държава, нейни граждани и/или български общности в чужбина. Придобиването на гражданство по натурализация изисква и задължения за спазване на българските закони, уважение към България и националните ѝ символи и институции. Всяка форма или проява на омраза, нетърпимост и агресия към българската държава, нейни граждани и/или български общности в чужбина е не само недопустима, но и предполага отсъствието на чувство за принадлежност към българската държава. Целта на законопроекта е създаването на възможност за отмяна на натурализацията, в случай на умишлени антибългарски прояви от лице, придобило българско гражданство.

Със законопроекта се предлага преустановяване съществуването на Консултативния съвет при Изпълнителната агенция за българите в чужбина. Той бе създаден с изменения на Закона за българското гражданство през 2021 г. като помощен орган при Изпълнителната агенция за българите в чужбина. Дейностите, които му бяха вменени, до момента се осъществяваха и продължават да се осъществяват от Министерството на правосъдието, без това да оказва влияние върху ефективното провеждане на цялостната процедура по придобиване на българско гражданство на основание български произход. В тази връзка, съществуването на втори допълнителен орган, осъществяващ дейност в производството по придобиване на българско гражданство на основание български произход, към момента се счита за нецелесъобразно, поради което се предлага неговата отмяна.

Със законопроекта се предлага връчването на удостоверенията за придобиване на българско гражданство да се извършва в рамките на тържествена церемония, която ще се извършва в Министерството на правосъдието или в дипломатическите и консулски представителства на Република България в чужбина. Връчването на удостоверенията за придобиване на българско гражданство е актът, който завършва цялостната процедура за придобиване на гражданството. Тържественото връчване на удостоверението допълнително ще придаде тежест на този акт, който също така е израз на значението, което българската държава придава на тази важна промяна в житейския и правен статут на лицата.

Приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство е в изпълнение на Програмата за управление на Република България за периода юни 2023 г. – декември 2024 г. (приета с Решение № 506 на Министерския съвет от 2023 г.), в която е предвидено, че правителството ще работи за развитие на връзките с българските общности в чужбина, за защитата и гарантирането на правата и интересите на българските граждани и общности, както и на лицата с българско самосъзнание в чужбина.

Приемането на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за българското гражданство няма да окаже въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и приложена одобрена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1,

т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

С приемането на настоящия законопроект не се въвеждат норми на Европейския съюз.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Николай Денков